

Chin tömür batur

Uyghur xelq chöchekliridin (chin tömür batur)

Qedimki zamanda ili iqlimda chong bir padishah ötkeniken. U padishahning ikki xotuni bolsimu, emma perzent yüzi kürmigeniken, shunga uning köngli bi'aram iken. U xapiliqini bésish meqsitide her da'im shikargha chiqip tamasha qilishni yaxshi köridiken. Ay, künler ötüp, padishahning kichik xotuni hamilidar boptu. Buni anglighan padishah shikargha téximu amraq bolup kétiptu. Bir küni padishah wezirliri bilen shikargha chiqip ketkende, kichik xotuni bir oghul tughuptu. Biraq padishahning chong xotuni ichi tarliq qilip, balini kölge tashliwétip, ornigha itning küchükini ekélip qoyuptu. Padishah shikardin yénip kelgende chong xotuni aldigha chiqip:

__ I padishahim, kichik xotunliri küchük tughdi, __ dep xewer qiptu. Der ghezep bolghan padishah kichik xotunini öltürmekchi boptu. Shu chaghda chong xotuni hiyligerlik bilen:

__ Öltürmisile padishahi alem. Bu nöwet men bir qoshuq qénini tiliwalay, __ dep yalwurghan boptu. Shuning bilen padishah kichik xotunini bir qétimgha aman qalduruptu. Aridin yene bir qanche waqit ötüptu. Padishahning kichik xotuni yene hamilidar boptu. Padishah yene burunqi aditi boyiche shikargha chiqip ketkeniken, bu qétim kichik xotuni qiz tughuptu. Chong xotuni bunimu kölge tashliwétip, ornigha müshük balisini ekélip qoyuptu. Padishah shikardin qaytip kelgende, chong xotuni padishahning aldigha müshük balisini kütürüp chiqip:

__ I padishahi alem, bu qétim kichik xotunliri müshük tughdi, yurt ichide yüzimizni yer qiliwetti, bu némidégen reswachiliq, __ dep yalghandin yighlap ordini béshigha kiyiptu. Achchiqlanghan padishah kichik xotunigha éghir jaza bérishni buyruptu. Emdi gepni balilarning ehwalidin anglayli: chong xotuni külge tashliwetken héliqi balilarni bir éyiq sudin achiqip, janggalgha élip kétép béqiptu. Balilar üsüp chong boptu. Eqlige kelgende ular bir-birige at qoyuwaptu. Oghulning éti chin tömür, qizning éti mextumsula boptu. Bu balilar sehraning sap hawasida saghlam, küchlük hem bek chirayliq bolup üsüptu. Kéyinche ular éyiqtin ayrilip, janggalning bir chétige öy yasap, shu öyde yashashqa bashlaptu. Chin tömür batur kichik chéghidila ow qilishni ögen'gechke, türlük jan-janiwarlarni tutidighan ajayip batur yigitke ayliniptu. U her qétim owgha chiqqanda yette kün ow owlaydiken. Misran qilichi béliidin, alghur bürküti qolidin, arghimaq éti astidin, kap-kap küchüki yénidin ayrilmaydiken. Künlerning biride chin tömür batur owgha chiqip kétiwétip singlisi mextumsulagha mundaq deptu:

__ Singlim mextumsula, men owdin qaytip kelgüche ögzige chiqma, otni öchürme, suni köchürme, toxuni "tax" déme, müshükni "pesh" déme, ot öchüp qalsa, tütün chiqqan yaqqa ot sorap kétép qalma.

Shu geplerdin kéyin chin tömür batur misran qilichini ésip, arghimaq étigha minip, kap-kap küchükini egeshtürüp, alghur bürkütini qoligha qondurup owgha méngiptu. Aridin bir-ikki kün ötkendin kéyin, mextumsula yalghuzluqta zérikip, ögzige chiqip béshini tarap olturuptu. Müshük bilen tuxusimu uni egiship ögzige chiqiptu. Müshük miyanglap, toxusi qaqaqlap mextumsulaning ichini pushuruptu, mextumsula müshükini "pesh", toxusini "tax" dep

qoghlaptu. Müshüki bilen toxusi ögzidin chüshüp öyge kiriptu. Müshük ochaq yénigha kélip chögünni ürüwétiptu. Toxu külni tatilaptu, shuning bilen ochaqning oti öchüptu.

Mextumsula öyge kirip otning öchüp qalghanliqini körüptu, nahayiti qayghurup yene ögzige chiqip "emdi qandaq qilarmen?" Dep yiglap oltursa, ong teripide itning awazi anglinptu, sol teripide tütün körünüptu. Mextumsulagha ot tépish qayghusi chüshüptu. "Néme bolsa bolsun, péshanemdin körey" dep is chiqqan terepke qarap méngiptu. Uzun mangghandin kéyin moridin is chiqiwatqan bir eski tam öyge yétip keptu. Qarighudek bolsa, öy ichide bir qéri momay olturghudek. Mextumsula "essalam" dep uning qéshigha kiriptu. Momay uningdin kimlikini, uning néme üçün kelgenlikini soraptu. Mextumsula hemmini bir-birlep éytip bériptu. Momay mextumsulaning ikki qoligha kül bilen tériq sélip bériptu we bir tal tézekni tutashturup uni yaghachqa sanjip éghizgha chishlitip qoyuptu. Andin mextumsulagha:

__ Ikki qolungdiki kül bilen tériqni öyüngge barghuche chéchip barghin, arqanggha qarimighin, __ deptu. Mextumsula momayning déginini qiptu. Shuningdin kéyin momayning öyidin mextumsulaning öyigiche héliqi tériqlar ünüp belge bolup qaptu. U momay eslide yette bashliq yalmawuz iken, mextumsula uni bilmeptu. Mextumsula otni élip kélip derru ot yéqip, bir qazan gür pishurushqa bashlaptu. Kün olturup, qarangghu chüshüp, kech kirishi bilen héliqi yette bashliq yalmawuz momay ishikke kélip:

Chin tömür batur öyide barmu?

Arghimaq éti éghilda barmu?

Misran qilichi qozuqta barmu?

Alghur Bürküti ornida barmu?

Kap-kap küchüki ishikte barmu?

Dep soraptu. Mextumsula momayning awazini anglap, öydin chiqmay turup:

Chin tömür batur öyide yoqtur,

Arghimaq éti éghilda yoqtur,

Misran qilichi qozuqta yoqtur,

Alghur Bürküti ornida yoqtur,

Kap-kap küchüki ishikte yoqtur.

Dep jawab bériptu. Shuningdin kéyin momay yette bashliq yalmawuz süritide öyge kirip, awwal qazandiki göshning hemmisini yeptu, andin mextumsulaning uzun chéchidin torusqa ésip qoyup, tapinini téship qénini shoraptu. Kéter chéghida mextumsulagha: __ méning bu yerge kelgenlikimni héchkimge éytma, eger éytidighan bolsang, méningdin zadi qutulalmaysen, __ dep popoza qiptu. Mextumsula qorqqinidin héchnéme déyelmeptu. Etisi

kün kech bolushi bilen héliqi yalmawuz momay yene keptu, öyde bar nersilerni yep bolup, ilgirikidek mextumsulaning qénini shoraptu. Bu ehwal bir nechche kün shu xilda dawamlishti. Mengzi anardek, hösni güldék mextumsula kündin kün'ge maghdursizlinip, zepirengdek sarghiyip kétiptu.

Yettinchi küni chin tömür batur owdin qaytip kélip singlisini körüş bilen heyran boptu. Könglige guman toluptu, chünki singlisi mextumsula bir yil késel bolghan ademdek sarghiyip ketkeniken.

__ Hey mextumsula, yette küning ichide shunche oruqlap, sarghiyip, halingdin kétipsen, néme boldung? Kimdin sanga azar yetti? __ Dep soraptu chin tömür batur. Mextumsula yighlap turup, yalmawuz momayning qilghan-etkenlirini bir-birlep akisigha bayan qiptu. Buni anglighan chin tömür batur nahayiti ghezeplinip "eger men shu yette bashliq yalmawuzni öltürmisem, chin tömür batur bolmay kétey" dep qesem ichiptu we mextumsulagha qarap:

__ Hey singlim, méning kelginimni héch kishi bilmisun. Men ishikning keynige ora kolap möküp yatimen. Eger yalmawuz kélip méni sorisa, kündikidek "kelmidi" dep jawab bergin, __ deptu. Andin étigha, bürkütige we küchükige qarap:

__ Hey, wapadar janiwarlirim, eger yalmawuz momay kelse, ün chiqarmanglar, bir amal qilip uni qolgha chüshüreyli, __ deptu. Bu janiwarlar chin tömür baturning gépini uqidiken.

Shundaq qilip, chin tömür batur meydisige yette qat sawutni téngip, béshigha dubulgha kiyip, misran qilichini tutup origha mükünüp yétiptu.

Bir kemdin kéyin yalmawuz momay kélip, ishikning aldida toxtaptu. Uning yürüki düpüldep, bedini shürkünüp kétiptu. U "bügün chin tömür batur kelgen'ge oxshaydu, qaytip ketmisem bolmas" dep yéniptu, lékin nepsi qaytip kétishke qoymaptu. Momay: "chin tömür baturning kelgen-kelmigenlikini bir sorap kürey. Eger kelgen bolsa qaytip kétey, kelmigen bolsa u waqitta méning bextim" dep oylap, ishikke yéqip kélip:

Chin tömür batur öyide barmu?

Arghimaq éti éghilda barmu?

Misran qilichi qozuqta barmu?

Alghur bürküti ornida barmu?

Kap-kap küchüki ishikte barmu?

Dep soraptu. Mextumsula:

Chin tömür batur öyide yoqtur,

Arghimaq éti éghilda yoqtur,

Misran qilichi qozuqta yoqtur,

Alghur bürküti ornida yoqtur,

Kap-kap küchüki ishikte yoqtur.

Dep jawab bériptu. Momayning yüriki toxtap, yette béshining her biridin türlük sadalarni chiqirip, hawa güldürligendek kirip keptu, lékin ichkiri öyge kirmey:

__ Hey mextumsula! Akang chin tömür batur kelgen'ge oxshaydu, öyüngde ademning puriqi barghu, __ deptu. Mextumsula temkinlik bilen:

__ Akam téxi kelmidi. Eger kelgen bolsa arghimaq éti éghilda, misran qilichi qozuqta, alghur bürküti ornida, kap-kap küchüki ishikte bolmasmidi, __ deptu.

__ Sen yalghan éytisen, chin tömür batur éniq kelgen'ge oxshaydu, adem puriqi kélip turidu, u yoshurunuwalghan oxshaydu, __ deptu yalmawuz momay.

__ Bügün akamning könglek, tambilini yuyup, süyini öyge tükkenidim, shuning puriqi bolsa kérek, __ deptu mextumsula.

Bu sözni anglap yalmawuz momay ichkerki öyge kiriptu. Aditi boyiche, mextumsulaning chéhidin torusqa ésip, emdila qénini shoray dep turushigha chin tömür batur oridin chiqip, misran qilichi bilen bir urghaniken, yalmawuz momayning bir béshi üzülüp chüshüptu. Yalmawuz momay "ah" deptu-de, chin tömür baturgha qarap:

__ Bir béshimnighu alding, qalghan alte béshimgha qandaq jawab bérisen?! __ Dep qehri bilen élishishqa kirishiptu.

Ülshish bir kéche-kündüz boptu. Chin tömür batur yene bir béshini chépip chüshürüptu. Yalmawuz momay öydin qéchip chiqishning ilajini tapalmay, chin tömür baturgha yene ésiliptu, yén bir kéche-kündüz élishiptu. Chin tömür batur bu qétim yalmawuz momayning yene bir béshini chépip chüshürüptu. Üch béshidin ayrilghan yalmawuz téximu ghezep bilen tutushuptu. Chin tömür batur uning yene bir béshini urup chüshürüptu. Yalmawuz momay u yaqtin bu yaqqa qéchishqa bashlaptu. Chin tömür batur uning beshinchi béshini késip chüshürüptu. Yalmawuz momay emdi maghdursizlinip, küzliri piyalidek boptu, ishiktin qéchip chiqay dése mextumsula qilich bilen chépip chiqarmaptu. Axir chin tömür batur yalmawuz momayning altinchi béshinimu chépip chüshürüptu. Emdi yalmawuz momayning "yel münggüz" dep atilidighan birla béshi qaptu. U amalsizliqtin quyungha ayliniptu-de, uyning tünglükidin chiqip kétéwétip:

__ Hey mextumsula, xep toxta! Xep toxta! __ Dep, beder qéchiptu.

Chin tömür batur arghimaq étigha minip bir béshi qalghan yalmawuz momayning arqisidin qoghlaptu. Mextumsula baghlaqliq kap-kap küchükini qoyuwétiptu. Chin tömür batur yalmawuz momaygha yétishiptyu. Yalmawuz momay na'ilaj chin tömür baturgha ésiliptyu. Ular kech kirgüche élishiptyu. Uningghiche chin tömür baturning kap-kap küchüki yétip kélip, yalmawuz momayning paqalchiqidin chishlep tartiptyu. Kap-kap küchük uni talap öltürüptyu. Chin tömür batur yalmawuz momayning yettinchi béshini élip, öyge xushal qaytiptyu.

Shundaq qilip, ular yene bir nechche waqit xushal-xuram ötüptyu. Mextumsulaning renggiroyi asta-asta onglinip, awwalqi halitige keptu. U ay yüzlük, xumar küzlük, shérin sözlük, sumbul chachliq, qara qashliq, nazuk beden bir güzel boptuki, uni körgen her qandaq kishi eqli-hoshini bilmey qalidiken.

Künlerdin bir küni chin tömür batur zérikip, yene owgha chiqmaqchi boptu we mextumsulagha:

__ Hey singlim, men yene owgha chiqimen. Sen hergiz öydin talagha chiqmighin, su boyida olturup béshingni tarimighin, __ deptyu.

Chin tömür batur singlisi bilen xoshliship owgha chiqip kétiptyu. Mextumsula akisining nesihitini yadida tutup bir nechche kün'giche öydin talagha chiqmaptu. Lékin künler ötkenséri zérikiptu. Aqiwet talagha chiqip, ishik aldidiki ériqning boyida süzük suning éqishigha qiziqip chéchini tarashqa bashlaptu. Uning uzun, sumbul chachliridin bir nechche téli sugha chüshüp kétiptyu. Bu chachlar éqip béríp sanju padishahining (sanju padishahliqi __ mongghul padishahliqini körsitidu) ordisidiki külge chüshüptyu. Bu waqitta sanju padishahining oghli ozmux nökerliri bilen külning boyida olturghaniken. Shahzade ozmux kül boyigha kélip bash-küzini yuyuwatsa, uning qoligha héliqi chachlar ilinip chiqiptyu. Bu chachlarning uzun we sumbulliqi shahzadini heyran qalduruptu. Ozmux nökerliridin:

__ Bu némidégen uzun chach? Kimning chéchi? __ Dep soraptu. Nökerler:

__ Hey shahzade, bu ili iqlimining güzili mextumsulaning chéchigha oxshaydu. Uning chin tömür batur dégen akisi bar. Uninggha teng kélidighan er téxi chiqqini yoq, __ dep jawab bériptyu.

Ozmux mextumsulani körmey turupla uninggha ashiq bolup, weswesige chüshüptyu. Derhal qol astidiki beglirini yighip meslihet aptu. Nurgun leshker toplap, mextumsulani élip qaytish üçün yolgha rawan boptu. Ular bir nechche künlerdin kéyin chin tömür baturning öyige yétip kélip etrapni qorshiwaptu. Mextumsula bulargha qarshiliq körsitip, ögzige chiqip mundaq deptyu:

__ Hey leshkerler, bu némidégen uyatsizliq! Yalghuz bir ajiz qizgha shunche leshkerlerning kélishi namerdlik! Akam chin tömür batur kelse qandaq jawab béisiler?!

Ozmux mextumsulani körüp ottek köyüp, mundaq deptyu:

__ Hey mextumsula, üzüngni manga qobul qilsang qil, bolmisa séni zorluq bilen alimen! __
Mextumsula bu geplerni anglap ghezep bilen yerge chüshüptu. Akisi chin tömür batur
owgha kétishning aldida "nawada béshinggha kün chüshse, bu qushni qoyuwetkin, men
qeyerde bolsam, shu yerge xewer yetküzüp baridu" dep tapilap, alghur bürkütini qoyup
ketkeniken. Mextumsula chümülidek qorshap kéliwatqan leshkerlerni körüp qushni
qoyuwétiptu. Özi qilichini qoligha élip, bulangchilar bilen urushuptu. Ularning nurghun
leshkerlirini yoqitiptu. Uninghiche chin tömür batur xewer tépip yétip keptu. U misran
qilichini oynitip, bir özi nechche ming leshker bilen qattiq élishiptu. Teng kélelmigen
leshkerler öler-tirilishige baqmay qéchishqa bashlaptu. Ozmux qéchip kétiwatqan
leshkerlirige:

__ Siler ikki kishidin shunche qachamsiler? Qachsanglar mendin yaxshiliq körmeysiler! __
Dep pitirap ketken leshkerlirini özi bashlap, yene urush échiptu

Ozmux chin tömür baturgha bir qanche on palwanliri bilen biraqla hujum qiptu. Neyze-
qilichlarning bir-birige urulushidin chaqmaq chaqqandek otlar chaqnaptu. Biraq, her ikki
terep bir-birini yéngelmeptu. Mextumsula bu halni körüp endishige chüshüptu. U "akamgha
zexim yetmigiydi, uning méyip bolghinidin méning yoq bolghinim yaxshi" dep oylap, akisigha
mundaq deptu:

__ Jénim aka, düshmenler san-sanaqsiz hem rehimsiz. Shunga siz jengdin yéning, ölsem men
öley, siz aman qéling!

Shu chaghda chin tömür batur mextumsulagha qarap:

__ Singlim, méningdin teshwish qilma. Chin tömür dep étim bar, manga düshmen aldida
bash égish ölüm bilen teng. Sen jan-jiger singlimdin ayrilalmaymen. Shunga jengdin
yanmaymen! __ Dep jengni dawamlashturuptu.

Ozmuxning leshkerliri ölüp tügeshke az qalghanda, yademege ewetilgen sanju leshkerliri
nere tartip yétip keptu. Ular qilich-neyzilirini yalingachlap, oqyalirini chenlep, chin tömür
baturgha qara qaghidek yépushiptu. Ozmux pursetni gheniyet bilip, mextumsulani
tutuwélip, put-qolini mehkem baghlap élip qéchiptu. Chin tömür batur qehri-ghezepke
tolup, yette kéche-kündüz éliship hemme bulangchining kallisini ténidin juda qiptu. Kéyin
qarighudek bolsa mextumsula héch yerde körünmeptu. Chin tömür batur téximu
ghezeplinip, arghimaq étigha minip, mextumsulani izdep desht-chöllerni kéziptu. Izde-izde
axir ili deryasini kéchip ötüp, tékes téghining küktüpe dégen yérige keptu. Kishiler dangqi
dastan bu baturni nahayiti xushal qarshi aptu. Shuning bilen chin tömür batur u yerge
jayliship qaptu. Charwichiliq qilip yürüp tézla bay boptu. Shundaqtimu bu mal-dunya uning
közige zadi körünmeptu. Pütün oy-xiyali singlisi mextumsuladila qaptu. Közi kéche-kündüz
yashtin qurumaptu. Shundaq qilip, chin tömür batur tola yighlap yürüp, axir uning ikki közi
qarighu bolup qaptu.

Emdi gepni mextumsuladin angalayli:

Ozmux sahibjamal mextumsulani qolgha chüshürgendin kéyin ordisigha apirip, qiriq kéche-
kündüz toy ötküzüp, uni mejburiy xotunluqqa aptu. Aridin nechche yillar ötüp bulangchidin

ikki oghul tughuptu. Shundaqtimu u yene kéche-kündüz akisini körüşhni xiyal qilip, qandaqla bolsun bulangchilarning qolidin qutulushning charisini izdeptu.

Künlerning biride mextumsula padishahning aldigha kirip, derya boyigha bérip seyle qilip kélishe ijazet soraptu. Padishah üz könglide "he, emdi ikki baliliq bolghachqa bizge ram boldi" dep oylap, ruxset qiptu. Sanju padishahliqining bir tulpiri bar bolup, u tulpargha padishahning özidin bashqa kishining minishi meni qilinghaniken. Mextumsula ene shu tulpargha minip, qiriq kénizek hem qiriq nükerning muhapizitide derya boyigha qarap yol aptu. Bular ili deryasi boyigha kélip chühüptu. Qatar-qatar chédir-bargahlarni tikip, her xil ta'amlarni pishuruptu. Süttin qilinghan sharablarni tulum-tulumi bilen tiklep qoyuptu. Chong ziyapet bashliniptu. Mextumsula üz qoli bilen yaghach ayaghlargha süt hariqi toldurup, kénizek, nökerlerge bir-birlep sunup, birdemde hemmisini mest qiliwétiptu. Mextumsula ularning mestliktin paydilinip, chaqqanliq bilen tulpargha miniptu-de, ili deryasini kéchip u qatqa ötüwaptu. Padishah aldida béshi kétishtin qorqqan nökerler derhal arqidin qoghlap derya léwige keptu. Biraq héchqaysisining éti deryagha kirelmeptu. Eslide padishahning tulpiridin bashqa her qandaq janiwar bu deryadin üzüp ütelmeydiken. Amalsiz qalghan nökerler mextumsulagha qarap:

__ Hey mextumsula! Ikki balangni yétim qilmay, keyningge yanghin, __ deptu. Mextumsula:

__ Ikki oghlumni élip kelsenglar yénip ötimen, __ deptu.

Nökerler derhal padishahning ordisigha bérip ikki oghlini élip keptu. Bu ikki oghulning chongining éti "aqar", kichikining éti "chüker" iken, mextumsula nökerlerge qarap:

__ Chong balamni deryagha tashlanglar, uning piraqingda chidimay u yaqqa ötüp qalarmen, __ deptu.

Nökerler "aqar"ni deryagha deryagha aqquzuptu, biraq mextumsula uninggha perwa qilmaptu. Nökerler "mextumsula kichik oghlini obdan köridu. Shuni deryagha tashlisaq, oghlini tutuwalimen, dep deryagha chüsher" déyiship, "chöker"ni deryagha tashlaptu, bala shu zaman sugha gherq boptu. Mextumsulagha bu nahayiti éghir keptu. Shundaq bolsimu u söyümlük akisi chin tömür baturni tépish arzusidin yanmaptu. U nökerlerge qarap:

__ Hey insapsiz bulangchilar! Silerge neslimnimu qaldurmidim, emdi muradim hasil boldi, __deptu-de, atni chapturup kétiptu. Bulangchilar deryadin ötelmey amalsiz qaytiptu.

Mextumsula shu yürginiche deshtlerni kézip, taghlardin éship, bir güzel yaylaqqa yétip keptu. Qarighudek bolsa, nurghun tögiler yayrap yürgüdek. Mextumsula tügichilerdin:

__ Bu kimning tögiliri? __ Dep soraptu. Tögichiler:

__ Chin tömür qarighuning tögiliri, __ dep jawab bériptu.

__ U néme bolup qarighu boldi? __ Dep soraptu mextumsula. Tögichiler:

__ Uning singlisini bulangchilar bulap ketkeniken, shuning derdide tola yig'hap qarighu bolup qaldi, __ deptu. Mextumsula yene:

__ Hazir u qeyerde? __ Dep soraptu. Tögichiler:

__ Qeyerde ikenlikini bilmeymiz, __ deptu.

Mextumsula yene méngiptu. Bir az mangghandin kéyin nurghun yilqilar uchraptu. Yilqichilardin soraptiken, ularmu shundaq jawab bériptu. Yene bir az mangghandin kéyin nurghun kala, qoy padilirini körüptu. Qoychilardin soraptiken, ularmu oxshashla jawab bériptu. Axirida mextumsula eng chette mozay béqiwatqan bir padichi balidin:

__ Jénim ukam, chin tömür batur hazir qeyerde? Éytip berseng, __ dep yélinip soraptu. Padichi bala teslikte:

__ Chin tömür qarighu hazir altun arishang dégen yerde, __ deptu. Mextumsula uninggha yalwurup:

__ Men chin tömür baturning singlisi bolimen, méni akamning qéshigha bashlap barsang, __ deptu. Padichi bala:

__ Padidin ayrilalmaymen, mozaylar yitip ketse qandaq qilimen? __ Dep unimaptu. Mextumsula:

__ Undaq bolsa padiliringgha men qarap turay. Qolunggha munu almini al, eger chin tömür batur sözüngge ishenmise, almini közige sürtseng, közi échilidu, __ dep qoligha bir almini bériptu.

Padichi bala almini élip yolgha rawan boptu. U chin tömür baturgha bérip mextumsulaning xewirini éytqaniken, chin tömür baturning héch ishen'güsi kelmeptu. Shu haman padichi bala:

Almutiyarning almisi,

Mextumsulaning xaltisi.

Mextumsula bolmisa,

Qaydin kélur xaltisi?!

Dep almini chin tömür baturning közige sürkigeniken, uning küzliri shu zaman échiliptu. Chin tömür batur padichi baligha chong rehetlerni éytiptu hem uning bilen mextumsulaning qéshigha keptu. Aka-singil qérindashlar bir-birini körüp yig'lishiptu, hal-ehwal sorap mungdishiptu. Shuningdin kéyin ular xushal-xuram, tinch ömür kechürüptu.